

ΑΣΚΗΣΗ Α.2

Ζητούμενα:

A.2.1. Εάν ο διακόπτης Δ είναι κλειστός, να σχεδιαστεί η τάση $u_d(\omega t)$ για $\alpha=30^\circ$ και να υπολογιστεί η τιμή της U_d και η dc ισχύς P_{dc} του κυκλώματος.

A.2.2. Εάν ο διακόπτης Δ είναι ανοιχτός, να σχεδιαστεί η $u_d(\omega t)$ για $\alpha=90^\circ$ και να υπολογιστούν U_d και P_{dc} .

A.2.3. Εάν ο διακόπτης Δ είναι κλειστός, να σχεδιαστεί η $u_d(\omega t)$ και να υπολογιστεί η U_d για $\alpha=90^\circ$.

A.2.4. Για την περίπτωση A.2.3 να σχεδιαστούν η τάση u_{TH1} και το ρεύμα i_{TH1} .

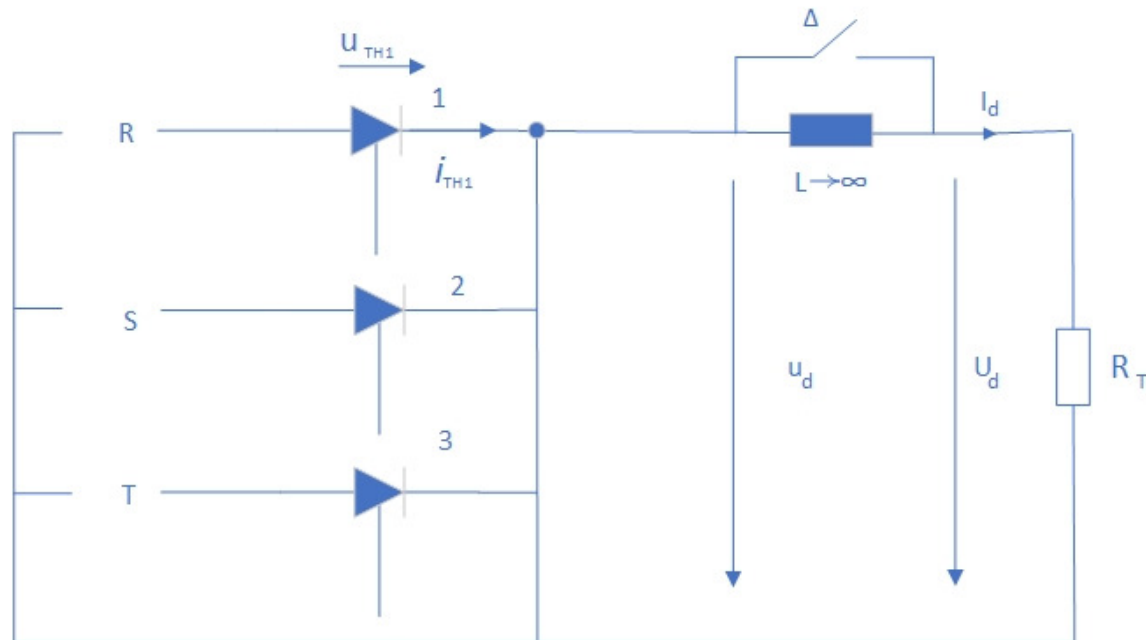
Πηγή:

$$U_R = \sqrt{2}220\sin\omega t \text{ [V]}$$

$$U_S = \sqrt{2}220\sin(\omega t - 120^\circ) \text{ [V]}$$

$$U_T = \sqrt{2}220\sin(\omega t - 240^\circ) \text{ [V]}$$

$$R=10 \ \Omega$$

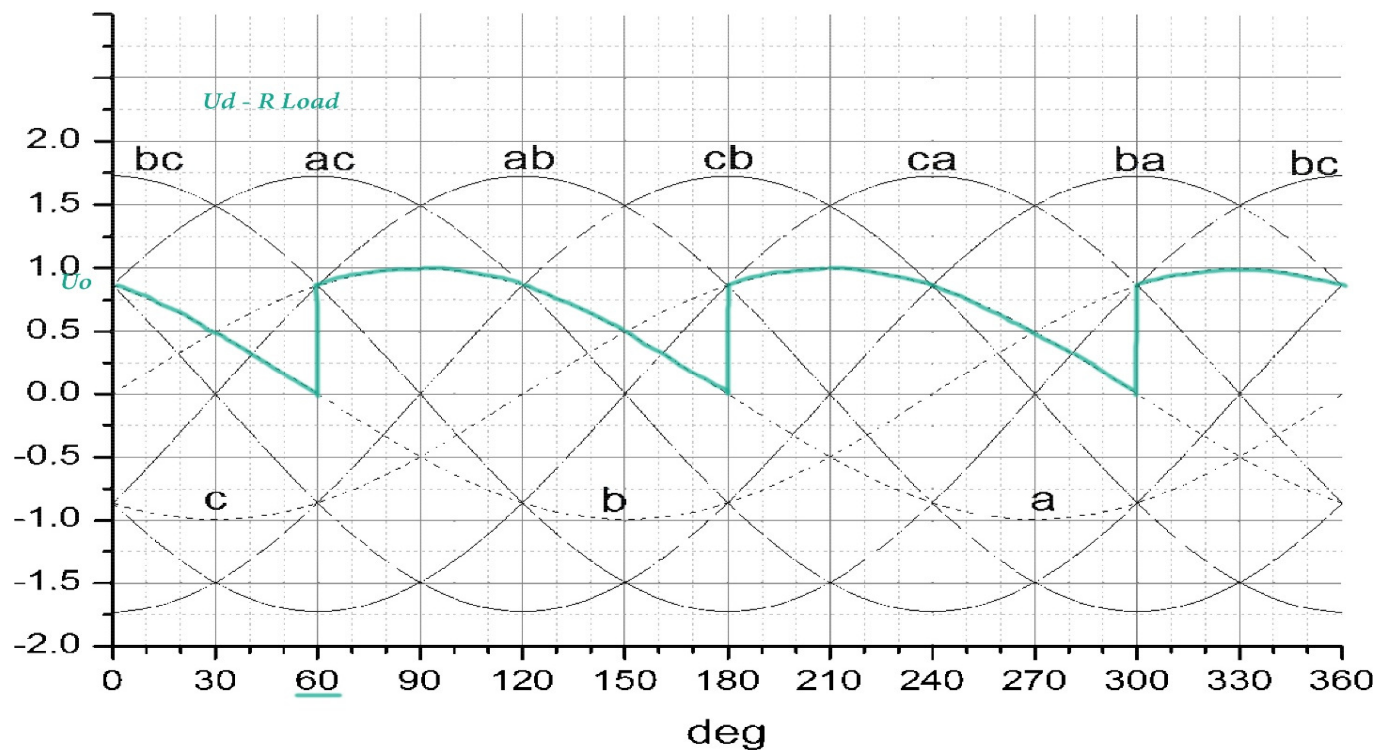

ΛΥΣΗ

2.1) Ο διακόπτης είναι κλειστός άρα έχουμε ωμικό φορτίο.

Ξεκινάμε να σχεδιάζουμε από $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 30^\circ = 60^\circ$, όπου α η γωνία έναυσης. Το κάθε θυρίστορ άγει για 120° .

Θυρίστορ	1	3	2
U_d	U_{an}	U_{cn}	U_{bn}

2.1) Η μέση τιμή της τάσης για $\alpha=30^\circ$ και $U_\pi = 220\text{V}$ είναι:

$$U_d = U_0 \cos\alpha = 3 \frac{\sqrt{3}}{2\pi} U_\pi \cos 30^\circ = 157,5 \text{ V}$$

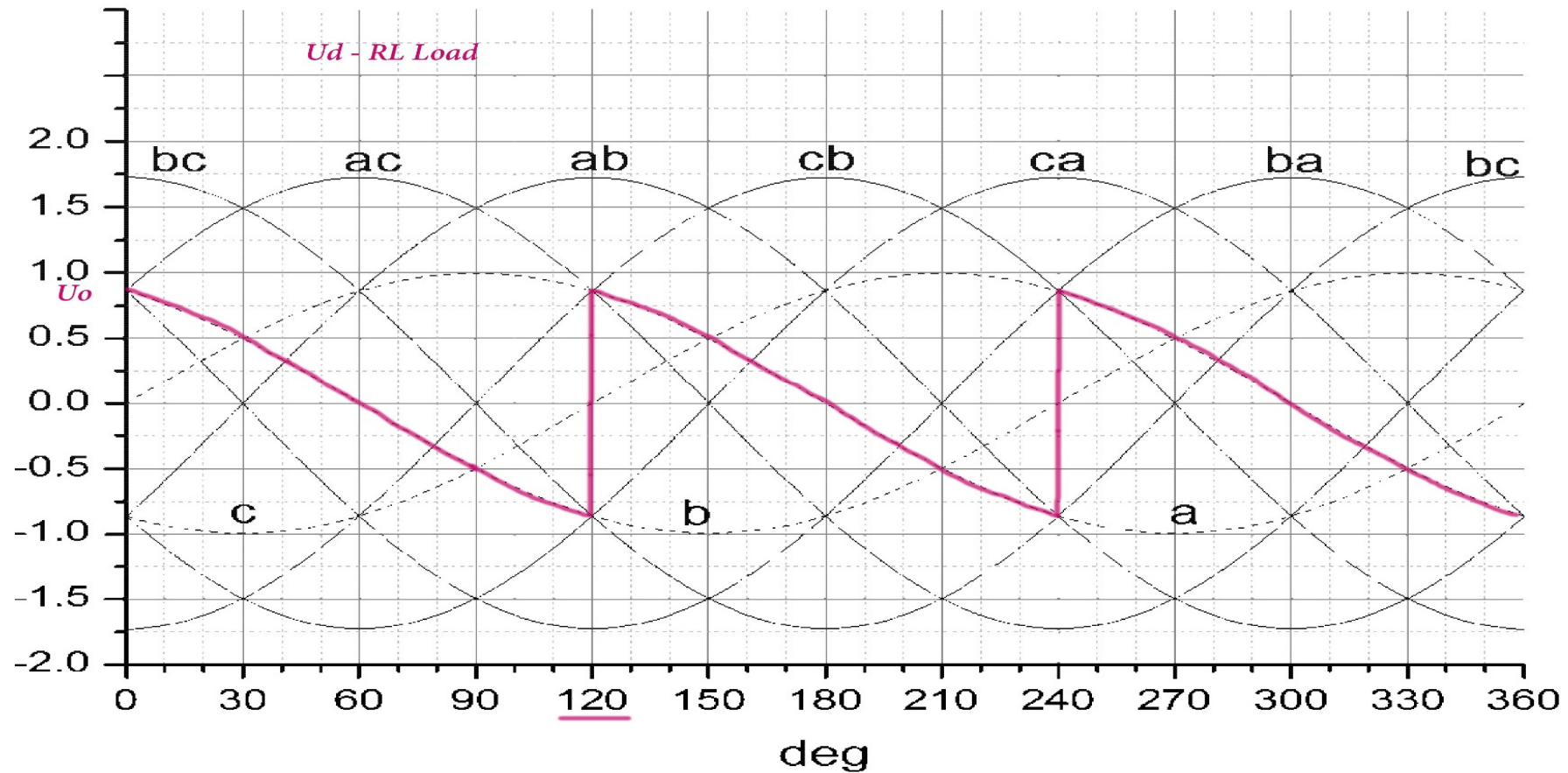
Η dc ισχύς του κυκλώματος δίνεται από τη σχέση: $P_{dc} = \frac{U_d^2}{R} = 3310 \text{ W}$.

2.2) Ο διακόπτης είναι ανοιχτός άρα έχουμε συνεχή αγωγή.

Η μέση τιμή της τάσης για $\alpha=90^\circ$ και $U_\pi = 220\text{V}$ είναι:

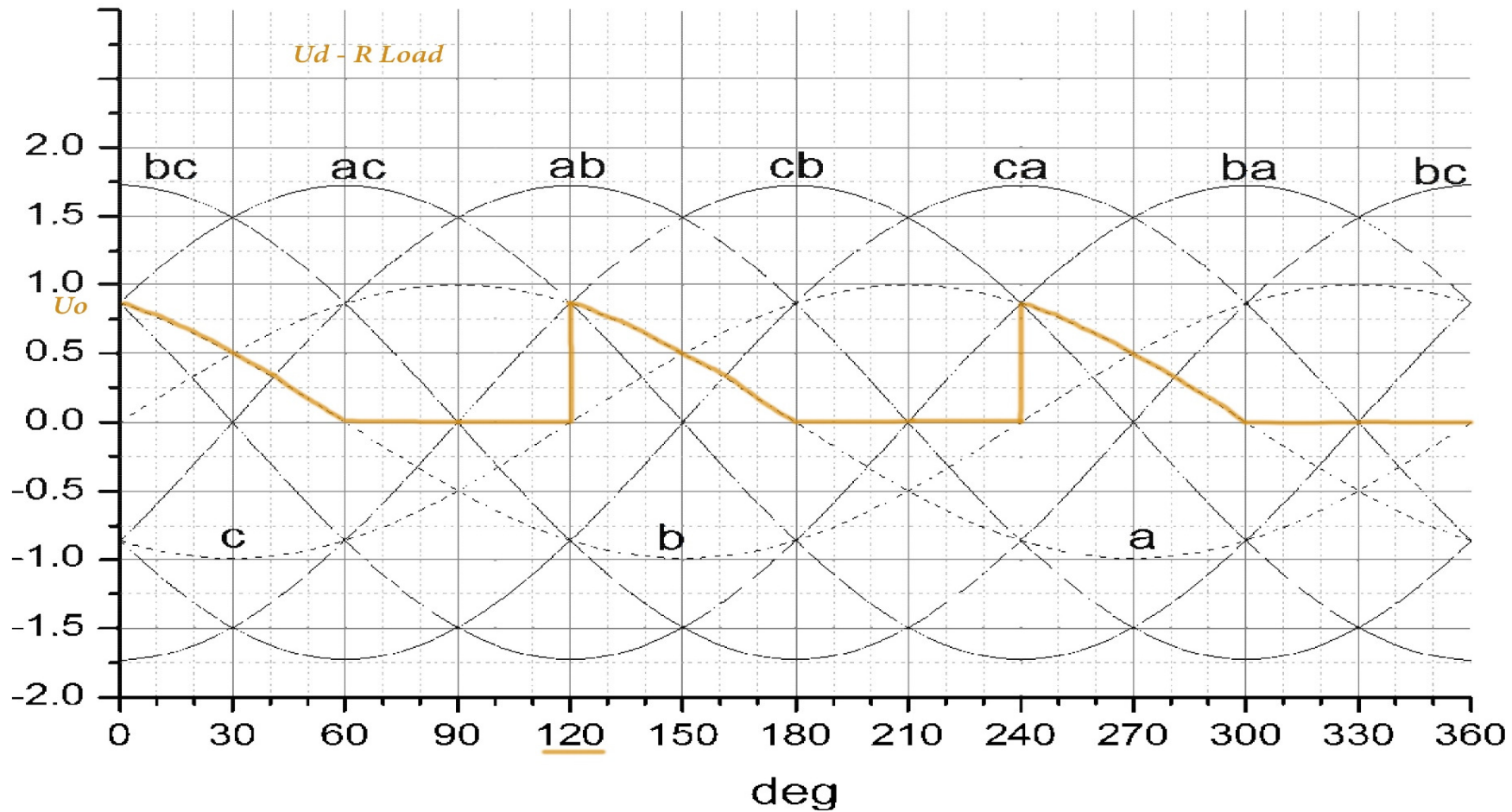
$$U_d = U_0 \cos\alpha = 3 \frac{\sqrt{3}U_\pi}{2\pi} \cos 90^\circ = 0 \text{ V και } P_{dc} = 0.$$

2.2) Ξεκινάμε να σχεδιάζουμε από $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 90^\circ = 120^\circ$, όπου α η γωνία έναυσης. Το κάθε thyristor άγει για 120° .

2.3) Ο διακόπτης είναι κλειστός άρα έχουμε ωμικό φορτίο.

Για γωνία έναυσης 90° έχω $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 90^\circ = 120^\circ$ το σημείο έναρξης. Επειδή έχουμε ωμικό φορτίο τα θυρίστορ σβήνουν υπό μηδενική τάση.

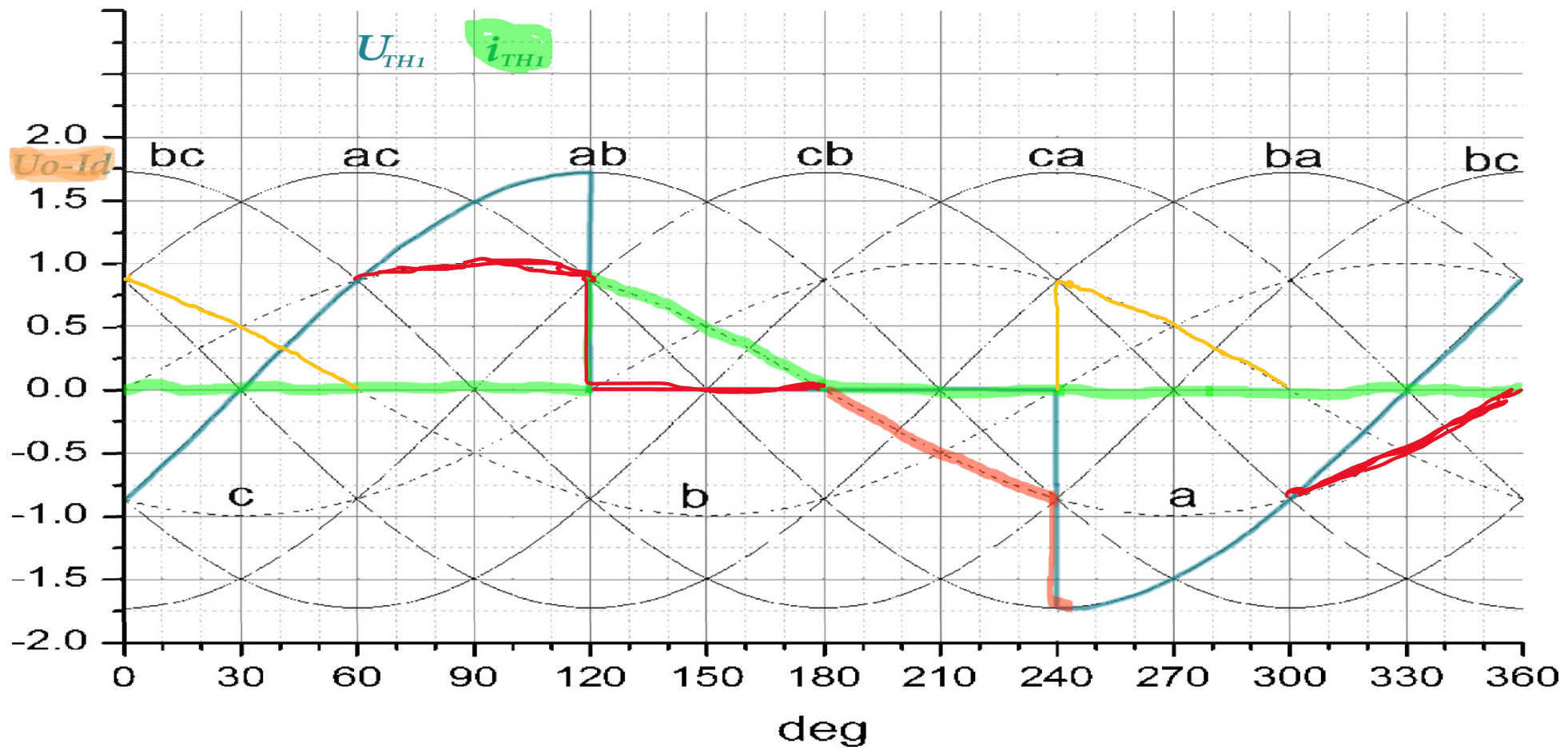

2.3) Η μέση τιμή της τάσης για $\alpha=90^\circ$ και $U_\pi = 220V$ είναι (για 0 εως 180°):

$$U_d = \frac{3 \cdot U_\pi}{2\pi} (1 + \cos(\alpha + 30^\circ)) = 52.5 \text{ V}$$

2.4) Ο διακόπτης είναι κλειστός άρα έχουμε φορτίο ωμικό. Για γωνία έναυσης $\alpha=90^\circ$ έχω $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 90^\circ = 120^\circ$.

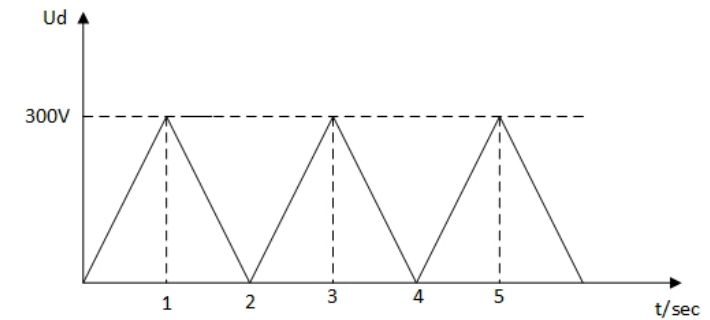
θυρίστορ	1	3	2
U_{TH1}	0, U_a	U_{ac}	U_{ab}
i_{TH1}	$I_d, 0$	0	0

ΑΣΚΗΣΗ Α.3

Ζητούμενα:

- A.3.1. Για $\alpha = 45^\circ$ να σχεδιαστεί η τάση $u_d(\omega t)$ και να υπολογιστεί η προσλαμβανόμενη dc ισχύς από το δίκτυο για $R = 50 \Omega$.
- A.3.2. Να βρεθεί η γωνία α , ώστε η μηχανή Σ.Ρ. να προσφέρει ισχύ προς το δίκτυο ίση με την ονομαστική της.
- A.3.3. Πώς πρέπει να μεταβάλλουμε την γωνία $\alpha(t)$, ώστε η τάση u_d να ακολουθεί την ακόλουθη κυματομορφή;
- A.3.4. Εάν ένα thyristor καταστραφεί, δηλ. εάν έχουμε διακοπή ενός κλάδου της γέφυρας, να σχεδιαστεί η $u_d(\omega t)$ για $\alpha = 0^\circ$

Δεδομένα:

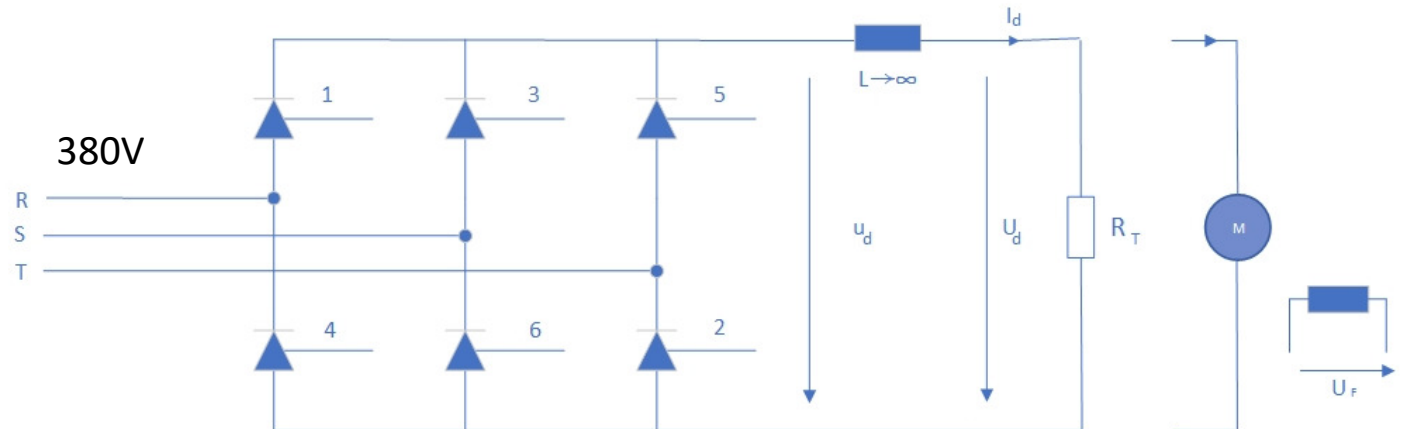
$$R_T = 50 \Omega$$

$$U_N = 220V$$

$$I_N = 50A$$

$$\eta_L = 99,5\%$$

$$\eta_T = 99\%$$

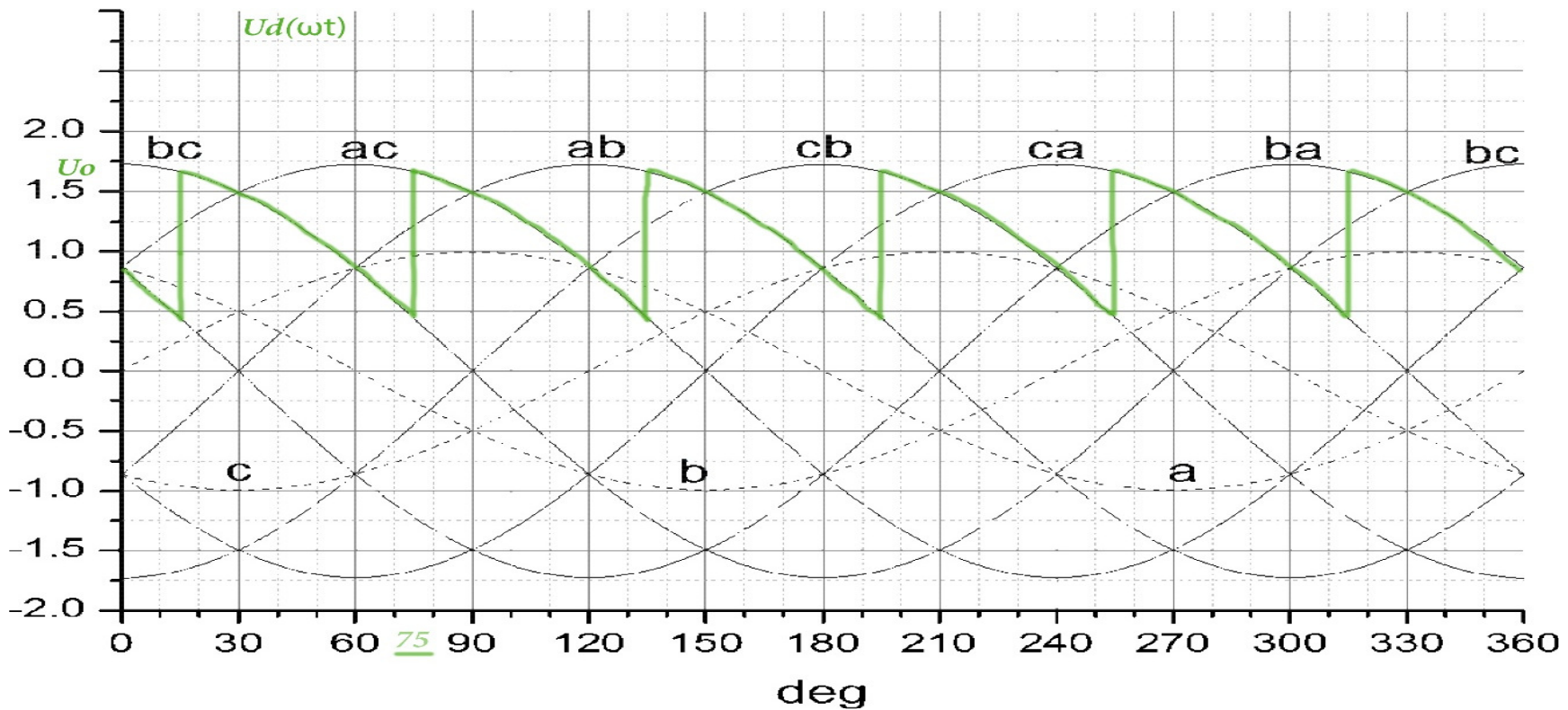

ΛΥΣΗ

1) Στην τριφασική ανόρθωση ξεκινάμε να σχεδιάζουμε από $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 45^\circ = 75^\circ$, όπου α η γωνία έναυσης.

Θυρίσ τορ	3,2	1,2	1,6	5,6	5,4	3,4
U_d	U_{bc}	U_{ac}	U_{ab}	U_{cb}	U_{ca}	U_{ba}

Υπολογίζουμε την τάση στην έξοδο για $\alpha = 45^\circ$ και έχω : $U_d = U_o \cos\alpha = 3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos\alpha = 362,9 \text{ V}$

Άρα η dc ισχύς στην έξοδο θα είναι: $P_d = \frac{U_d^2}{R} = 2.634 \text{ W}$

Η προσλαμβανόμενη dc ισχύς δίνεται από τη σχέση: $P = P_d \cdot \frac{1}{\eta_L} \cdot \frac{1}{\eta_T} = \frac{2.634 \text{ W}}{0.99 \cdot 0.995} = 2.674 \text{ W}$

2) Η μηχανή Σ.Ρ. προσφέρει ισχύ στο δίκτυο, άρα λειτουργεί ως γεννήτρια. Αυτό σημαίνει ότι θα αντιστραφεί η πολικότητά της.

Έχουμε $U_d = -U_N = -220 \text{ V}$ οπότε $3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos\alpha = -220 \text{ V} \Rightarrow \alpha = \cos^{-1} \left(\frac{-220}{513,18} \right) = 115,4^\circ$

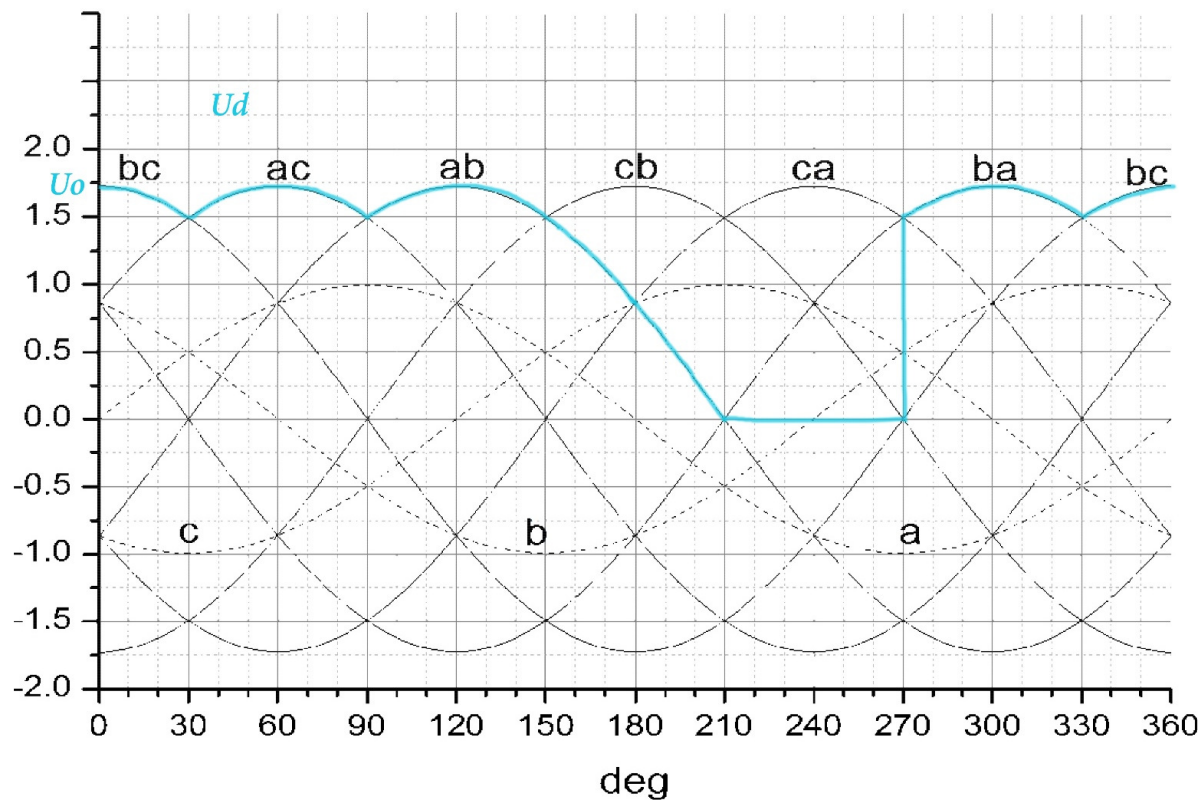
3) Για την τάση ισχύει $U_d(t) = U_o \cos\alpha(t)$, οπότε η μεταβολή της γωνίας είναι $\alpha(t) = \cos^{-1} \frac{U_d(t)}{U_o} = \cos^{-1} \frac{U_d(t)}{513,18}$

- $0 < t < 1 : U_d(t) = 300t \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left(\frac{300t}{513,18} \right) = \cos^{-1} (0.585t)$
- $1 < t < 2 : U_d(t) = 300(2-t) \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left(\frac{300(2-t)}{513,18} \right) = \cos^{-1} 0.585(2-t)$
- $2 < t < 3 : U_d(t) = 300(t-2) \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left(\frac{300(t-2)}{513,18} \right) = \cos^{-1} 0.585(t-2)$
- $3 < t < 4 : U_d(t) = 300(4-t) \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left(\frac{300(4-t)}{513,18} \right) = \cos^{-1} 0.585(4-t)$

ΚΟΚ

4) Για $\alpha=0^\circ$ γωνία έναυσης, η κυματομορφή θα ξεκινήσει από $30^\circ + \alpha = 30^\circ$. Εάν καταστραφεί κάποιο θυρίστορ συνεχίζει να άγει το προηγούμενο ζευγάρι. Έστω ότι καταστρέφεται το θυρίστορ 5, τότε για την τάση εξόδου θα έχουμε:

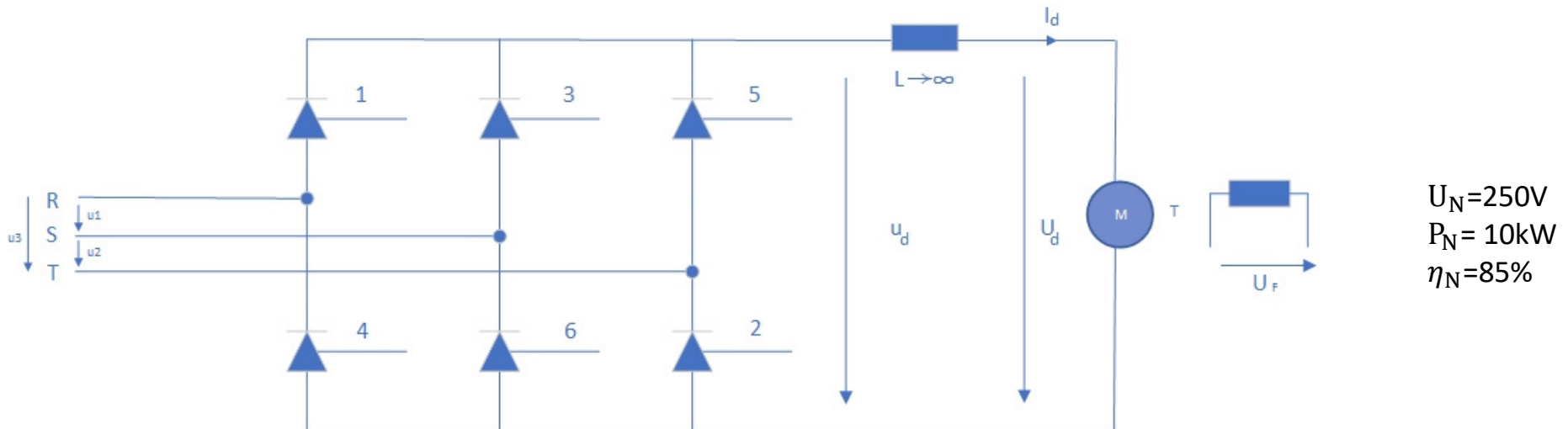
Θυρίστορ	1,2	1,6	5,6	5,4	3,4	3,2
U_d	U_{ac}	U_{ab}	U_{ab}	-	U_{ba}	U_{bc}

ΑΣΚΗΣΗ Α.4

Ζητούμενα:

Να σχεδιασθεί η τάση $u_d(\omega t)$ με ακρίβεια για την ονομαστική κατάσταση της μηχανής.

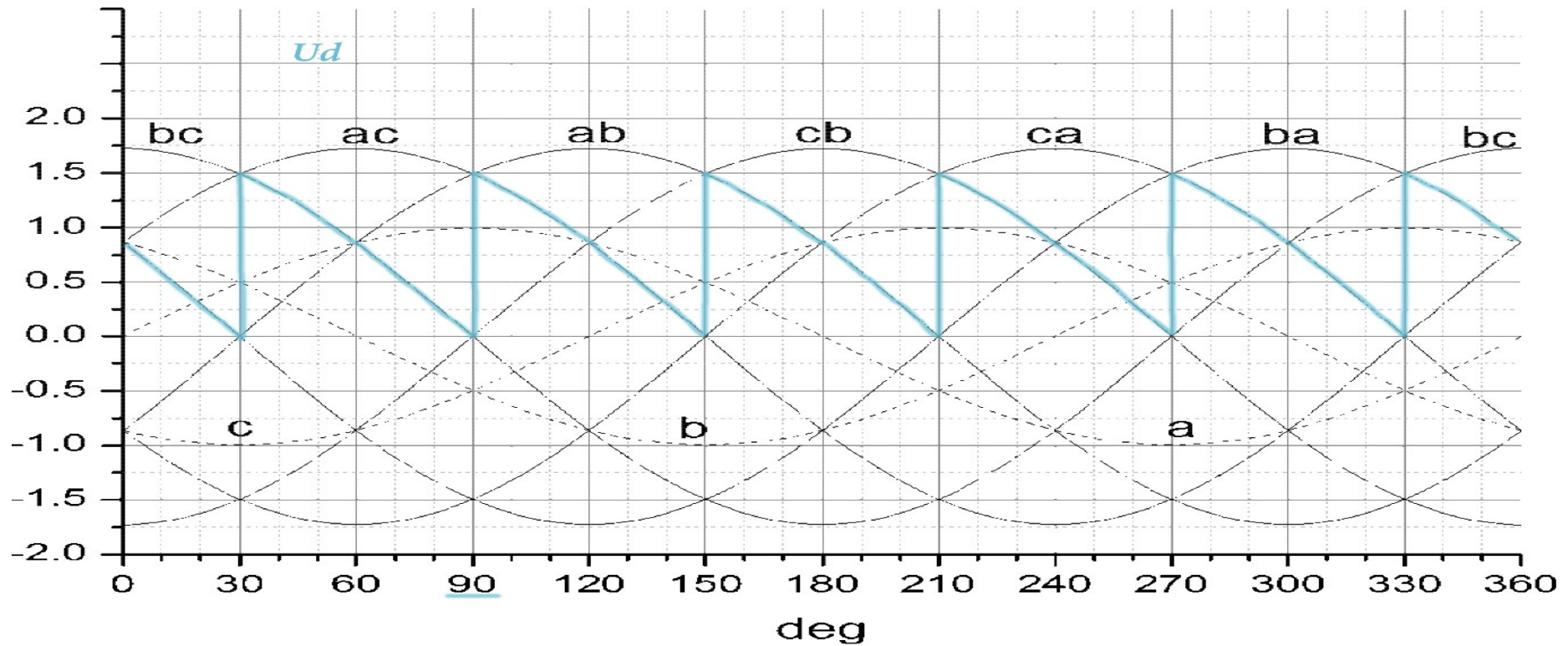

ΛΥΣΗ

Για την ονομαστική κατάσταση με $U_{\pi}=380\text{V}$ ισχύει:

$$U_d = U_N = 250 \text{ V} \Rightarrow 250 = 3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos\alpha \Rightarrow \cos\alpha = \frac{\pi 250}{3\sqrt{2}U_{LL}} = 0,487 \Rightarrow \alpha = 60^\circ$$

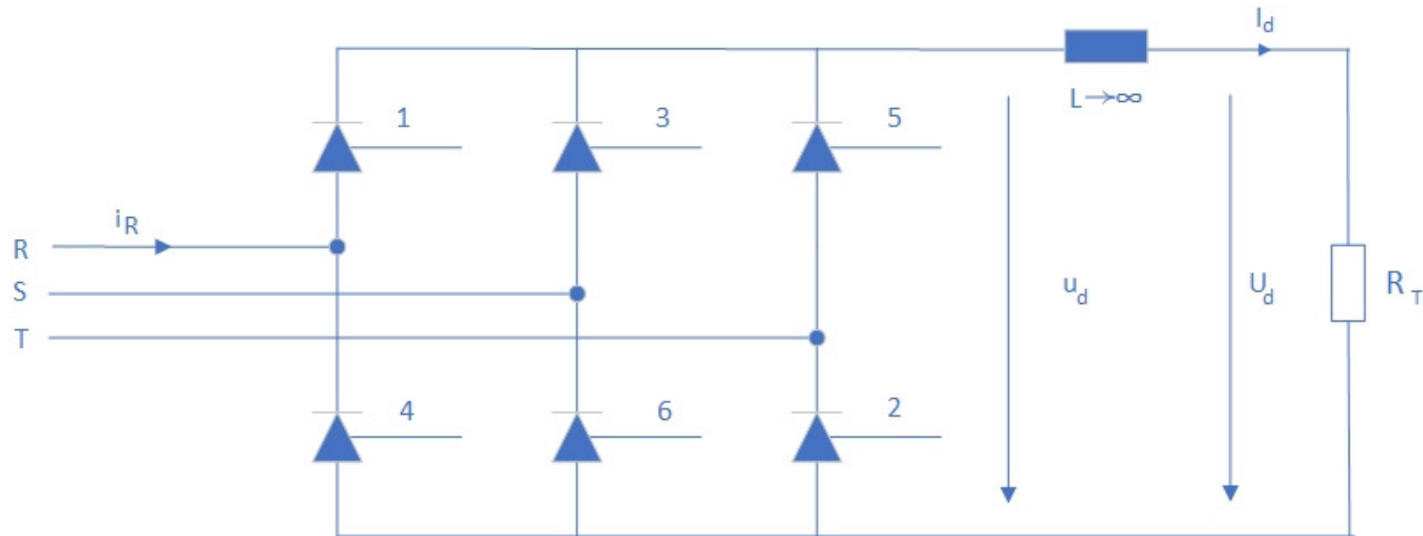
Για $\alpha=60^\circ$ γωνία έναυσης, η κυματομορφή θα ξεκινήσει από $30^\circ + \alpha = 90^\circ$

ΑΣΚΗΣΗ Α.5

Ζητούμενα:

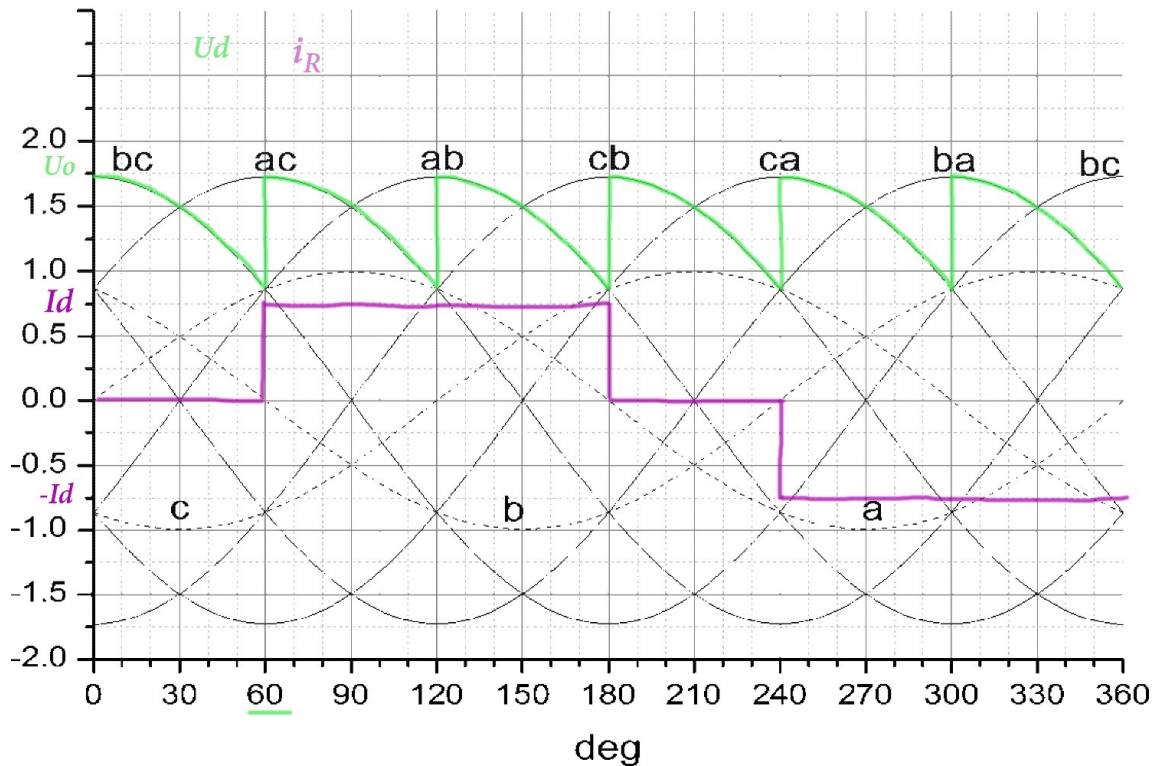
- A.5.1. Να σχεδιασθεί η τάση $u_d(\omega t)$ για την γωνία έναυσης $\alpha = 30^\circ$.
- A.5.2. Να σχεδιασθεί το ρεύμα $i_R(\omega t)$ και να υπολογισθεί η ενεργός τιμή αυτού για ένα δεδομένο I_d [$u_d(\omega t)$ και $i_R(\omega t)$ το ένα κάτω του άλλου με την ίδια κλίμακα χρόνου].

ΛΥΣΗ

1) Σχεδιάζουμε από $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 30^\circ = 60^\circ$, όπου α η γωνία έναυσης.

Θυρίστορ	1,2	1,6	5,6	5,4	3,4	3,2
U_d	U_{ac}	U_{ab}	U_{cb}	U_{ca}	U_{ba}	U_{bc}
i_R	I_d	I_d	0	$-I_d$	$-I_d$	0

2) Η ενεργός τιμή του ρεύματος υπολογίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$\begin{aligned}
 I_{\text{rms}} &= \sqrt{\frac{1}{\pi} \int_{30^\circ}^{150^\circ} I_d^2 d\omega t} \\
 &= \sqrt{\frac{1}{\pi} I_d^2 (150^\circ - 30^\circ)} \\
 &= I_d \sqrt{\frac{1}{\pi} \frac{2\pi}{3}} = I_d \sqrt{\frac{2}{3}}
 \end{aligned}$$

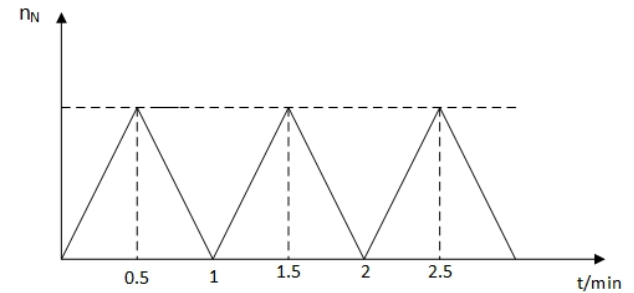
ΑΣΚΗΣΗ Α.6

Ζητούμενα:

A.6.1. Να σχεδιασθεί η τάση $u_d(\omega t)$ και η τάση $u_{T1}(\omega t)$ για γωνία έναυσης $\alpha = 90^\circ$.

A.6.2. Να βρεθεί ο αριθμός στροφών της μηχανής για τη γωνία $\alpha = 90^\circ$.

A.6.3. Να βρεθεί η γωνία $\alpha(t)$, εάν η ταχύτητα της μηχανής πρέπει να ακολουθεί την παρακάτω συνάρτηση υπό σταθερή ροπή $M = M_N$.

Πηγή:

$$U_R = \sqrt{2} 220 \sin \omega t \text{ [V]}$$

$$U_S = \sqrt{2} 220 \sin(\omega t + 120^\circ) \text{ [V]}$$

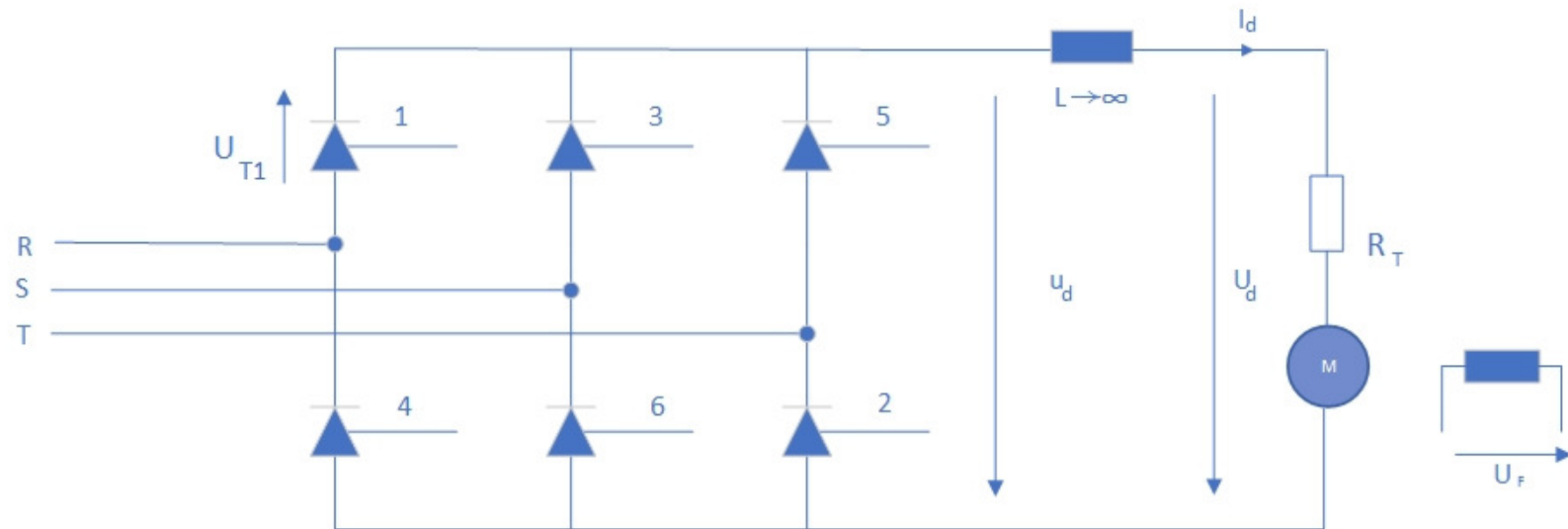
$$U_T = \sqrt{2} 220 \sin(\omega t + 240^\circ) \text{ [V]}$$

Μηχανή:

$$U_N = 220 \text{ V} \quad P_F = 1 \text{ kW}$$

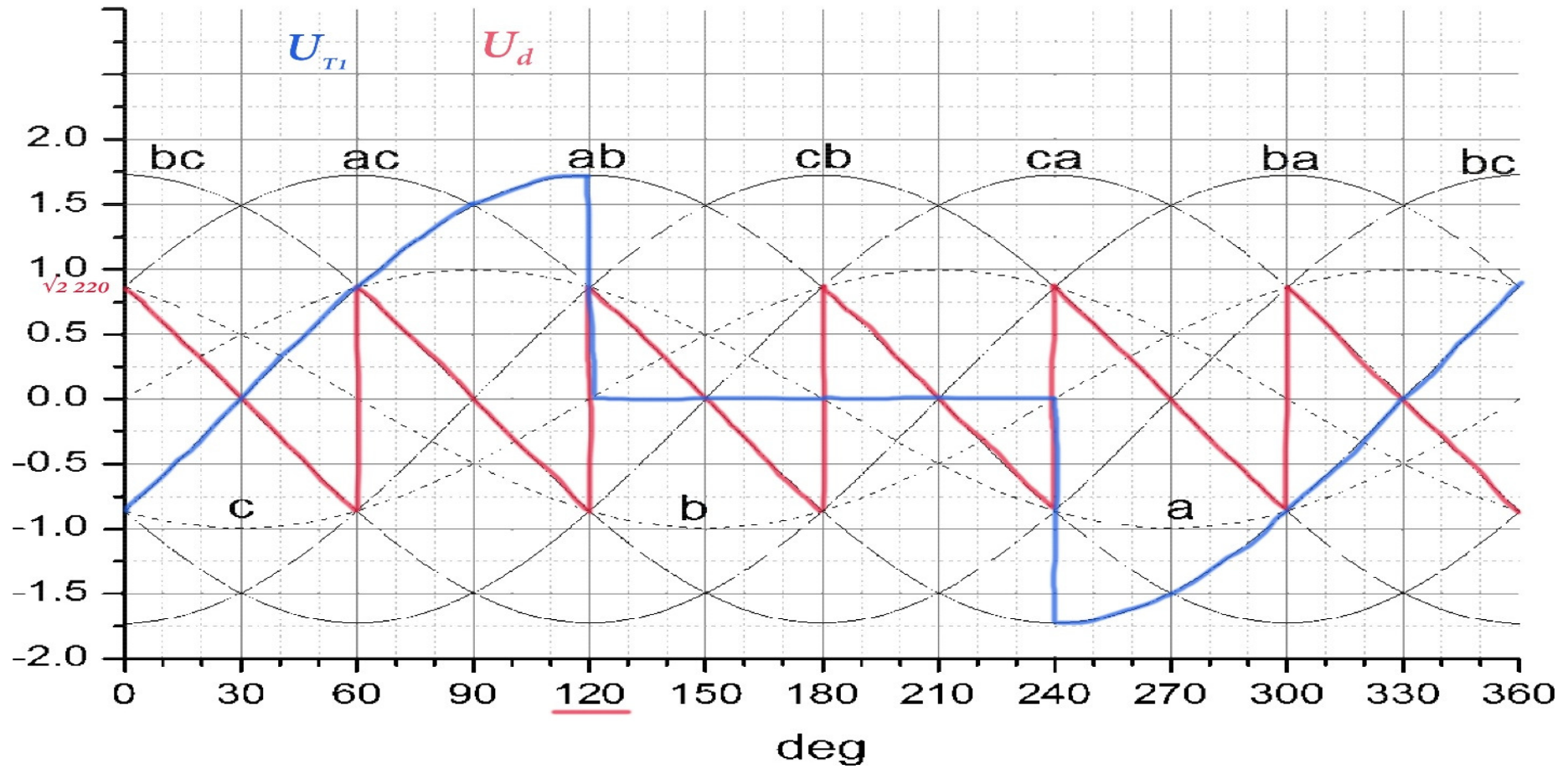
$$R_T = 0,2 \ \Omega \quad \eta_N = 85\%$$

$$P_N = 8 \text{ kW} \quad n_N = 1500 \text{ l/min}$$

ΛΥΣΗ

2) Για $\alpha = 90^\circ$ $U_d = 3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos\alpha$ (1) $\Rightarrow U_d = 0$

Η μηχανή έχει μηδενική μέση τιμή τάσης, οπότε βρίσκεται στην κατάσταση εν κενώ ($\Omega = \Omega_0$).

3) Για την ονομαστική ροπή έχω: $P_N = M_N \Omega_N = M_N \frac{2\pi n_N}{60} \Rightarrow M_N = 60 \frac{P_N}{2\pi n_N} = 50,9 \text{ Nm}$

Για την απόδοση γνωρίζω ότι: $\eta_N = \frac{P_N}{U_N I_{dN} + P_F} \Rightarrow I_{dN} = \frac{\frac{P_N}{\eta_N} - P_F}{U_N} = 38,2 \text{ A}$

Επιπλέον, θεωρούμε αμελητέες τις ροπές λόγω τριβών ($M_{\text{τριβών}} = 0$) οπότε $M_e = M_N + M_{\text{τριβών}} = M_N \Rightarrow M_e = 50,9 \text{ Nm}$

Όμως, $M_e = C\Phi I_{dN}$ (2) $\Rightarrow C\Phi = 1,33 \text{ Vs}$

$U_d = C\Phi\Omega + R_T I_{dN} \Rightarrow U_d = 1,33 \Omega + 7,646$ και λόγω της (1) γίνεται

$3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos\alpha = 1,33 \Omega + 7,646 \Rightarrow \cos\alpha = \frac{\pi}{3\sqrt{2} U_{LL}} (1,33 \frac{2\pi n}{60} + 7,646)$

Τελικά, $\alpha(t) = \cos^{-1} \left\{ \frac{\pi}{3\sqrt{2} U_{LL}} (1,33 \frac{2\pi n}{60} + 7,646) \right\}$

Με βάση το διάγραμμα οι στροφές ακολουθούν τη σχέση $n = \pm a \cdot t$ όπου οι μέγιστες στροφές είναι $n_N = 1500 \text{ l/min}$
Άρα για την κλίση του διαγράμματος βρίσκω ότι $a = 1500/0.5 = 3000$

Η μεταβολή της γωνίας για τα διάφορα διαστήματα προκύπτει:

- $0 < t < 0,5 : n = 3000t \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left\{ \frac{\pi}{3\sqrt{2} U_{LL}} \left(1,33 * 2\pi \frac{3000 t}{60} + 7,646 \right) \right\}$

- $0,5 < t < 1 : n = 3000(1 - 2t) \rightarrow \alpha(t) = \cos^{-1} \left\{ \frac{\pi}{3\sqrt{2} U_{LL}} \left(-1,33 * 2\pi \frac{3000(1 - 2t)}{60} + 7,646 \right) \right\}$

KOK

ΑΣΚΗΣΗ Α.7

Ζητούμενα:

- A.7.1. Να σχεδιασθεί η τάση $u_d(\omega t)$ και το ρεύμα $i_R(t)$ για $\alpha = 60^\circ$.
- A.7.2. Να βρεθεί η ταχύτητα της μηχανής για $\alpha = 60^\circ$, εάν $U_F = \text{σταθ.}$ και $M = M_N$.
- A.7.3. Για να λειτουργήσει το σύστημα σε γωνία $\alpha = 120^\circ$, τι πρέπει να αλλάξει στη μηχανή και γιατί;
- A.7.4. Εάν το θυρίστορ 5 καταστραφεί (διακοπεί), να σχεδιασθεί η τάση $u_d(t)$.

Πηγή:

$$U_R = \sqrt{2} 220 \sin \omega t \text{ [V]}$$

$$U_S = \sqrt{2} 220 \sin(\omega t - 120^\circ) \text{ [V]}$$

$$U_T = \sqrt{2} 220 \sin(\omega t - 240^\circ) \text{ [V]}$$

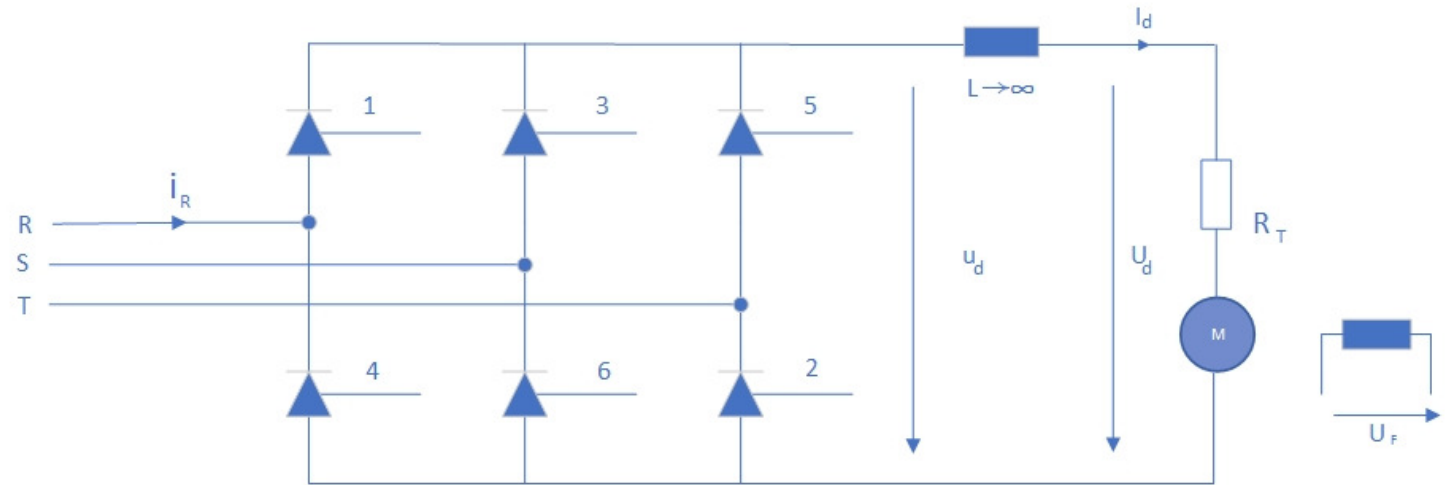
Μηχανή:

$$U_N = 220 \text{ V} \quad \eta_N = 1000 \text{ l/min}$$

$$P_N = 10 \text{ kW} \quad R_T = 0,1 \ \Omega$$

$$U_F = 210 \text{ V} \quad \eta_N = 85\%$$

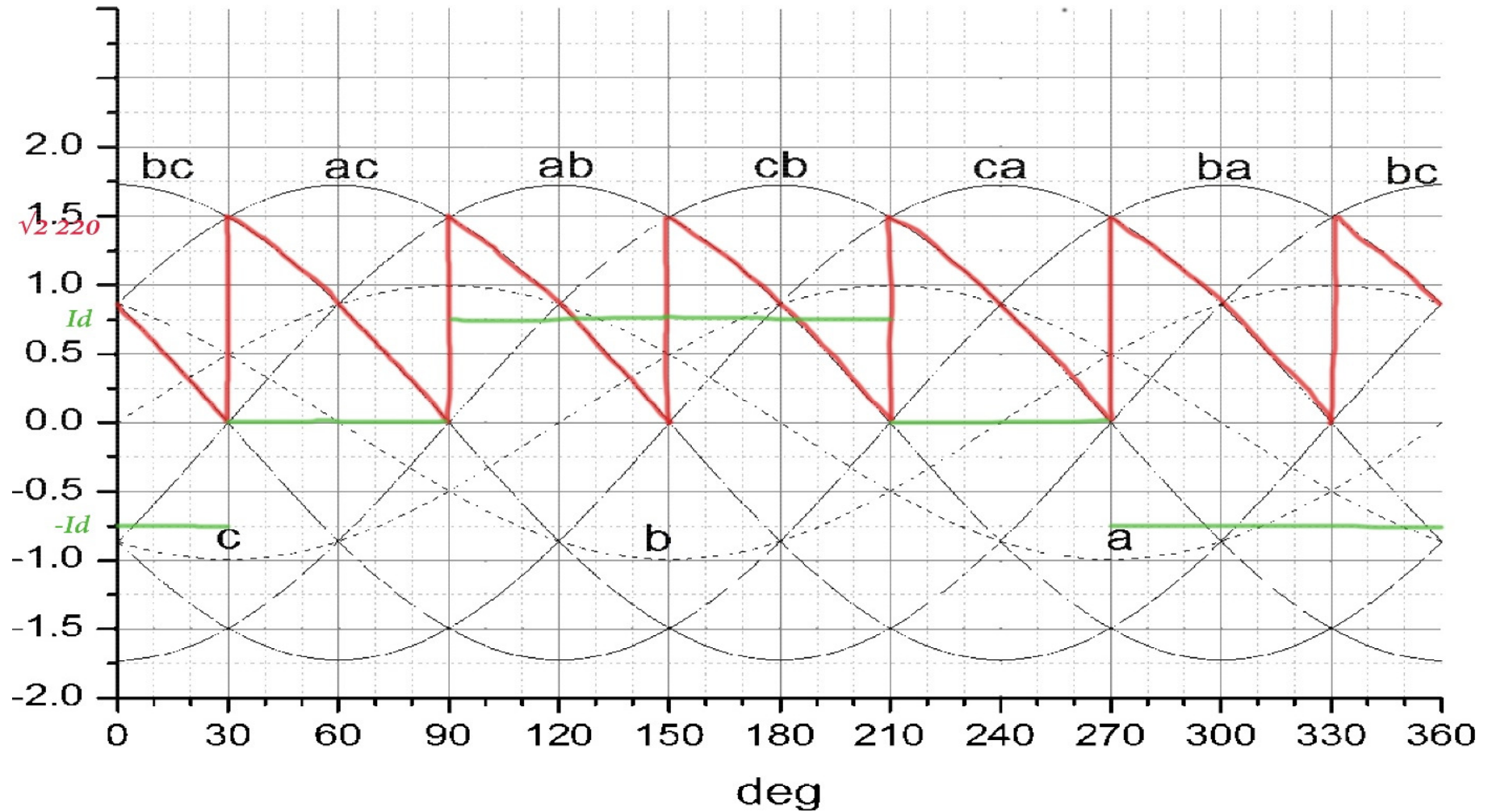
$$I_F = 2 \text{ A}$$

ΛΥΣΗ

1) Στην τριφασική ανόρθωση ξεκινάμε να σχεδιάζουμε από $30^\circ + \alpha = 30^\circ + 60^\circ = 90^\circ$.

Κάθε ζεύγος άγει για 60°

2) Για $\alpha = 60^\circ$ υπολογίζουμε το $U_d = 3 \frac{\sqrt{2}}{\pi} U_{LL} \cos \alpha \Rightarrow U_d = 257,3 \text{ V}$

$U_f = \text{σταθερό}$, $M = M_N$, και $M_{\text{τριβών}}$ θεωρείται αμελητέο.

Για τον βαθμό απόδοσης ισχύει: $\eta_N = \frac{P_N}{U_N I_{dN} + P_F} \Rightarrow I_{dN} = \frac{\frac{P_N}{\eta_N} - P_F}{U_N} = 51,6 \text{ A}$

Για την ονομαστική ισχύ: $P_N = M_N \Omega_N = 2\pi M_N \frac{n_N}{60} \Rightarrow M_N = 60 \frac{P_N}{2\pi n_N} = 95,5 \text{ Nm}$

Οπότε $M_N = C\Phi I_{dN} \Rightarrow C\Phi = \frac{M_N}{I_{dN}} = 1,85 \text{ Vs}$

Παίρνουμε τη σχέση στην οποία ο μόνος άγνωστος είναι το Ω : $\Omega = \frac{U_d}{c\phi} - \frac{R_T}{(c\phi)^2} M_e = 135,9 \text{ rad/s}$

Επομένως, η ζητούμενη ταχύτητα είναι $n = \frac{60 \Omega}{2\pi} = 1298 \text{ στροφές / min}$

3) Για γωνία έναυσης πάνω από 90° , η γέφυρα λειτουργεί ως αντιστροφείας. Επομένως, απαιτείται η ύπαρξη κινητήριου μηχανισμού.

4) Εάν καταστραφεί κάποιο θυρίστορ συνεχίζει να άγει το προηγούμενο ζευγάρι. Για την περίπτωση που καταστρέφεται το 5 έχω:

Θυρίστορ	1,2	1,6	5,6	5,4	3,4
U_d	U_{bc}	U_{ac}	U_{ab}	-	U_{ba}

